

IV MONITORING RADA REGULATORNIH TELA, DRŽAVNIH ORGANA I KOLEKTIVNIH ORGANIZACIJA ZA ZAŠTITU AUTORSKOG I SRODNIH PRAVA

REGULATORNA TELA

1. REPUBLIČKA RADIODIFUZNA AGENCIJA (RRA)

Pojedine aktivnosti RRA obrađene su u delu ovog izveštaja koji se bavi monitoringom implementacije Zakona o radiodifuziji.

RRA je, u skladu sa članom 39. stav 4. Zakona o radiodifuziji, 07.07.2009. godine uputila zahtev Republičkoj agenciji za telekomunikacije (RATEL) za izdavanje dozvola za radiodifuzne stanice (predajnike), za jedan broj regionalnih i lokalnih emitera. Za te stanice, RRA je donela odluke o izdavanju dozvola za emitovanje još 29. 12. 2008. godine (po konkursu od 20.05. 2008.), ali su one tek sada, odbijanjem uložениh prigovora, postale konačne u upravnom postupku. Reč je o stanicama: EM Radiju iz Knjaževca, koji je dobio regionalnu dozvolu za područje opština Knjaževac i Zaječar; Drina Radiju iz Loznice, koji je dobio regionalnu dozvolu za područje opština Loznica, Mali Zvornik i Ljubovija; TV K::CN iz Niša, koja je dobila lokalnu dozvolu za područje tog grada; Televiziju VIMINACIUM, koja je dobila lokalnu dozvolu za područje opštine Kostolac; Ka TV i TV Trstenik, koje su dobile lokalne dozvole za područje opštine Kraljevo; TV Jerina i TV SD koje su dobile lokalne dozvole za područje opštine Smederevo; Radija Saldo, koji je dobio lokalnu dozvolu za područje opštine Gadžin Han i Radija Nova Jasenica, koji je dobio lokalnu dozvolu za područje opštine Smederevska Palanka.

Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o merilima za utvrđivanje visine naknade za emitovanje radio i/ili televizijskog programa, objavljen u Službenom glasniku broj 50/2009, stupio je na snagu 18. jula, te je stručna služba RRA, već počela da šalje emiterima nova rešenja, kojima se iznos naknade utvrđuje u skladu sa izmenjenim Pravilnikom.

Ukazujemo da objavljivanje opštih akata RRA u Službenom glasniku, do sada nije uvek bila praksa tog tela, iako je ta obaveza utvrđena i Zakonom o javnim agencijama ("Službeni glasnik RS", br. 18/2005, 81/2005). Tako je sada, originalni Pravilnik, usvojen 24. 10. 2006. god, dostupan isključivo na Internet prezentaciji RRA, dok su u Službenom glasniku objavljene samo njegove izmene. Mišljenja smo, da bi zbog pravne sigurnosti, daleko primerenije bilo, da je, umesto samo izmena, u Službenom glasniku objavljen prečišćeni tekst Pravilnika.

2. REPUBLIČKA AGENCIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE (RATEL)

UO RATELa je, na sednici od 21.07.2009, doneo više rešenja o zabrani rada radio stanica, bez odlaganja, na neodređeno vreme. Ova rešenja su konačna i protiv njih se može voditi upravni spor pred nadležnim sudom. Pet rešenja doneta su zbog nedozvoljenog korišćenja linkova u opsegu od 370-396 MHz, od koga se 4 rešenja odnose na stanice koje inače imaju dozvole za emitovanje programa (za Radio Ritam i Radio Pančevo iz Pančeva; radio MFM i Radio NAXI iz Beograda). Taj opseg je, Planom namena, određen za potrebe posebnih delatnosti (Vojska, hitne službe). U neposrednim kontaktima, RATEL je emitere koji opseg od 370-396 MHz koriste za prenos modulacije od studija do predajnika, uputio na dozvoljena alternativna rešenja, od kojih su neka predložena u Uputstvu za dobijanje dozvola dostupnom na Internet prezentaciji Ratela: http://www.ratel.rs/editor_files/File/dozvole/uputstva/Uputstvo_za_dobijanje_dozvole_rev5_050509.pdf Još 20 rešenja doneto je protiv stanica koje emituju bez dozvola. Posebno je indikativan slučaj beogradskog preduzeća „HIT TELEKOM”, kome je izrečena mera zabrane rada za čak 5 piratski puštenih predajnika, na različitim lokacijama, kojima se pokriva gotovo cela Srbija.

RATEL je 08.07.2009. godine, postupajući po zahtevu RRA, objavio obaveštenje o rokovima za izdavanje dozvola za radiodifuzne stanice (predajnike) onim stanicama, kojima su dozvole za emitovanje od 29.12.2008. postale konačne, po odbijanju izjavljenih prigovora (vidi 2. pasus u tački 1 ovog dela izveštaja-RRA). Ove stanice su dužne da RATELu podnesu odgovarajuću tehničku dokumentaciju, shodno odredbama odgovarajućeg Pravilnika, najkasnije do 07.08.2009. godine. RATEL će dozvole izdati do 21.9.2009. godine.

UO RATELa je, na svojoj sednici održanoj 21. jula 2009. godine, doneo odluku da, shodno preporukama iz Vladinog zaključka kojim su usvojene Mere za pomoć medijima u uslovima ekonomske krize, privremeno smanji, iznose naknada za korišćenje radio-frekvencija za 5%. Smanjenje se odnosi na naknade utvrđene za 2009.godinu. Odluka će stupiti na snagu po dobijanju saglasnosti Vlade Republike Srbije i objavljivanju u „Službenom glasniku“, što se nije dogodilo do zaključenja ovog izveštaja. http://www.ratel.rs/editor_files/File/Regulativa/Odluke/UO_090721/UO_1/Odluka%20o%20sprovedjenju%20preporuka%20sadrzanih%20u%20merama%20za%20pomoc%20medijima.pdf

DRŽAVNI ORGANI

3. NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRBIJE

Republička skupština je tokom jula održala tri vanredna zasedanja, pored još jednog, započetog u junu, a završenog 08.07.2009. godine. Za medijski sektor je najvažnije jedanaesto zasedanje, započeto 16.07, na čijem dnevnom redu su se, po hitnom postupku, našli Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o javnom informisanju i Predlog zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina, o čemu je bilo više reči u prethodnom odeljku, o usvajanju novih zakona.

Odbor za kulturu i informisanje Narodne skupštine, razmatrao je 27. 07, Informaciju o postupku izbora dva člana Saveta Republičke radiodifuzne agencije Srbije. Udruženja radiodifuznih javnih glasila i novinara, kao ovlašćeni predlagači, dostavili su Odboru usaglašen predlog sa imenima dva kandidata za člana Saveta RRA. Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS) i Nezavisno društvo novinara Vojvodine (NDNV) predložili su novinarku Gordanu Sušu, a Udruženje novinara Srbije novinara Milana Bečejića. Oba kandidata podržali su ANEM i APRES (sa BARS-om i RTV PRESS-om), a Milana Bečejića podržala je i SRPSKA TV MREŽA. Članovi Odbora su odlučili da ovaj predlog dostave Narodnoj skupštini radi odlučivanja o izboru jednog kandidata za člana Saveta RRA.

Odbor je, takođe, konstatovao da su domaće nevladine organizacije predložile pet kandidata, te odlučio da predlagačima ostavi dodatni rok od 15 dana za usaglašavanje predloga, kako bi se došlo do liste sa dva kandidata. Ovakva odluka Odbora za kulturu i informisanje u skladu je sa poslednjim izmenama Zakona o radiodifuziji iz juna ove godine. Odbor za kulturu i informisanje će biti ovlašćen da samostalno suzi listu na dva imena, o kojima bi odlučivala Narodna skupština birajući jednog od predloženih kandidata, ako nevladine organizacije u ostavljenom roku ne usklade predlog i ne dođu do zajedničke liste sa dva kandidata.

Članovi Odbora za kulturu i informisanje razmotrili su na toj sednici i Informaciju o postupku izbora članova Programskog odbora Radiodifuzne ustanove Srbije. Svoje predloge za kandidate za pet članova Programskog saveta srazmerno broju poslanika koje imaju u Narodnoj skupštini, dostavile su poslaničke grupe LDP, SPS i Poslanička grupa manjina. Odbor je ponovio poziv poslaničkim grupama, koje nisu predložile svoje kandidate za članove Programskog odbora, da to učine. Programski odbor je, u skladu sa Zakonom o radiodifuziji, savetodavni organ javnog servisa i organ koji zastupa interese

gledalaca i slušalaca. Odbor ima 19 članova koje bira Narodna skupština, sedam iz redova narodnih poslanika, a 12, na predlog RRA, iz redova profesionalnih udruženja, naučnih ustanova, religijskih zajednica, udruženja građana, nevladinih organizacija i sl. Svoju obavezu je RRA ispunio još u junu 2009.

Izveštaj sa 14. sednice Odbora za kulturu i informisanje, videti [ovde](#)

4. MINISTARSTVO ZA TELEKOMUNIKACIJE I INFORMACIONO DRUŠTVO

Tokom jula, Ministarstvo je razmatralo zahtev Saveta RRA od 19. juna ove godine, za izmene i dopune Zakona o telekomunikacijama, unošenjem odredbi koje bi omogućile privremeno oduzimanje emisije opreme piratskim emiterima. Vođene su konsultacije i sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, između ostalog i o mogućnosti da emisija oprema piratskim emiterima bude oduzimana i u skladu sa važećim propisima. Do zaključenja ovog izveštaja, nije saopšteno kakvi su rezultati vođenih konsultacija.

Inače, zahtev Saveta RRA za izmene i dopune Zakona o telekomunikacijama, Ministarstvo za telekomunikacije i informaciono društvo dobilo je u trenutku kada je radna grupa koju je to ministarstvo formiralo, već završila rad na nacrtu Zakona o elektronskim komunikacijama, koji treba da zameni važeći Zakon o telekomunikacijama. Očekuje se da javna rasprava o Nacrtu zakona o elektronskim komunikacijama bude održana tokom jeseni.

5. MINISTARSTVO KULTURE

Ministarstvo kulture je, u posmatranom periodu, najviše bilo posvećeno odbrani svog predloga izmena Zakona o javnom informisanju, koji je Vlada Republike Srbije usvojila 9.7.2009. godine, a koji je u javnosti bio kritikovan kao restriktivan i neusklađen sa evropskim standardima.

Dana 30. jula 2009. godine, Ministarstvo je raspisalo Konkurs za sufinansiranje projekata/programa u oblasti javnog informisanja. Sufinansirace se proizvodnja programskih sadržaja značajnih za ostvarivanje javnog interesa. Kao osnovni ciljevi konkursa, navode se, ostvarivanje prava građana na javno informisanje, razvoj medijskog pluralizma, te podsticaj medijskog stvaralaštva u oblasti kulture, nauke i obrazovanja.

Pravo učešća na konkursu imaju osnivači javnih glasila, kao i pravna lica registrovana za produkciju televizijskog i radijskog programa. Predloženi projekat se mora realizovati

preko javnog glasila. Svaki predlagač može konkurisati samo sa jednim projektom i ne može konkurisati sa istim projektom sa kojim je već učestvovao na konkursu Ministarstva kulture.

Maksimalni iznos traženih sredstava za realizaciju projekta pojedinačno, iznosi 2 miliona dinara. Ministarstvo kulture pokriva do 80% ukupne vrednosti projekta, a dodeljena sredstva moraju biti utrošena do kraja marta 2010. godine.

Ukupan iznos namenjenih sredstava je 80 miliona dinara. U budžetu Ministarstva kulture za namenu ovog konkursa opredeljeno je 20 miliona dinara, a dodatnih 60 miliona dinara opredeljeno je u skladu sa Zaključkom Vlade Republike Srbije o merama za pomoć medijima u uslovima ekonomske krize. Konkurs je otvoren do 21.8.2009. godine, a rezultati će biti objavljeni najkasnije do 7.9.2009. godine.

KOLEKTIVNE ORGANIZACIJE

6. OFPS, kolektivna organizacija za zaštitu srodnih prava proizvođača fonograma

OFPS, kolektivna organizacija za zaštitu srodnih prava proizvođača fonograma, korigovala je, na zahtev ANEM-a od 17.6.2009, godine svoje stimulatívne mere prema emiterima usvojene u maju ove godine, tako što je:

- a) Produžila rok za izmirenje obaveza dugovanja za 2008. godinu, umesto do kraja juna, do 15.09.2008, što je uslov za mogućnost izmirivanja razlike između akontaciono plaćenih naknada i iznosa konačnog obračuna za 2008, u šest rata.
- b) Potvrdila umanjenje naknada po konačnim obračunima za 2009. u iznosu od 20%, pod uslovom urednog izmirivanja dugovanja za 2009. godinu i ranijih dugova.

OFPS je Odluku o odobravanju dodatnih stimulatívnih mera objavio na svojoj Internet prezentaciji dana 7.7.2009. godine, čime su ove mere učinjene dostupnim i medijima koji nisu članice ANEM-a.

7. SOKOJ, kolektivna organizacija za zaštitu autorskih prava autora muzičkih dela

Od 01.07.2009. godine, povećani su minimalni iznosi naknada koje emiteri plaćaju za korišćenje muzičkih dela za 12,5%. Do povećanja je došlo tako što je vrednost boda na osnovu koga se u skladu sa Tarifom Sokoja vrši obračun naknade povećana sa 8 na 9 dinara. Tarifa je izmenjena još u martu ove godine, izmena je objavljena u Službenom glasniku broj 29/2009 od 28. aprila ove godine, a 01. jula je samo otpočela njena primena. Neodustajanjem od ranije planiranog povećanja iznosa naknada, SOKOJ se praktično oglušio o preporuke iz Zaključka Vlade Republike Srbije o merama za pomoć medijima u uslovima ekonomske krize od 25.6.2009. godine i za dodatnih 12,5% povećao minimalne iznose naknada. Izmjena tarife pogodiće najsiromašnije radio i TV stanice koje su obveznici plaćanja minimalnih naknada.

REALIZACIJA VLADINIH INTERVENTNIH MERA ZA POMOĆ MEDIJIMA U USLOVIMA KRIZE

Pitanje realizacije Vladinih interventnih mera za pomoć medijima u uslovima krize, usvojenih 25.06.2009, od posebnog je značaja za medije. Monitoring pokazuje da su od usvojenih mera, realizovane samo:

- smanjenje naknada RRA, kroz usvojene i odobrene izmene Pravilnika o visini naknada, koje su stupile na snagu 18.07.2009. i
- obezbeđivanje 60 miliona dinara za sufinansiranje projekata u oblasti informisanja (realizacija ove mere, uz dodatnih 20 miliona dinara, koje je obezbedilo Ministarstvo kulture, otpočela je kroz konkurs Ministarstva kulture za sufinansiranje projekata/programa u oblasti javnog informisanja od 30.07.2009).

Vlada, do kraja jula, nije dala svoju saglasnost na Odluku UO RATELa od 21.07.2009, o privremenom smanjenju naknada za korišćenje radio-frekvencija. Ostale mere Vlade nisu do zaključenja ovog izveštaja konkretizovane, niti realizovane, odnosno o tome nema pouzdanih informacija. Nije realizovano međusobno usaglašavanje tarifa naknada kolektivnih organizacija, radi njihovog smanjenja, kroz proces konsultacija sa korisnicima. Nema informacija o usmeravanju sredstava opredeljenih za oglasne kampanje posvećene različitim društveno korisnim aktivnostima Vlade i njihovih ministarstava, niti je vidljiva realizacija ove mere u medijima. Pomoć Vlade i nadležnih ministarstava regulatornim agencijama za zatvaranje stanica koje emituju radio i TV programa bez dozvola, u posmatranom periodu, nije dala dovoljne rezultate ili nije

realizovana. Nema podataka o tome da li je i koliko medija dobilo kredit pod povoljnijim uslovima.

Pored toga, u posmatranom periodu, počela je primena izmenjene Tarife SOKOJa, kojom su utvrđeni, za 12,5% viši iznosi minimalnih naknada, koje emiteri plaćaju za korišćenje muzičkih dela. SOKOJ, tako, nije postupio u skladu sa preporukom Vlade iz Zaključka o merama za pomoć medijima u uslovima krize.

Kako su mere Vlade hitne prirode, moralo je biti obezbeđeno njihovo sprovođenje bez odlaganja. Nažalost, Vlada i nadležni organi, u posmatranom periodu, nisu pokazali dovoljno spremnosti da dalje konkretizuju i obezbede realizaciju usvojenih mera, koje gube značaj odlaganjem njihove primene.